

ปีที่ 27 ฉบับที่ 9475 วันจันทร์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2557 หน้า 09

ผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม สินค้าต้นแบบติดตราสินค้า "นกกระเรียนไทย" โดยองค์การสวนสัตว์ฯ

เป็น ปัยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและฮอร์โมนต่างๆ ตลอดจนไม่ใช่พืชหรือสัตว์ที่เกิดจากการตัดต่อทางพันธุกรรม

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ที่ใช้สัญลักษณ์ "นกกระเรียนไทย" จะเป็นพืชอินทรีย์ของชุมชน น้ำดื่มขององค์การสวนสัตว์ฯ ที่ทำขึ้นเป็นต้นแบบ ในอนาคตคาดว่า จะมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลผลิตทางการเกษตร ออกมามากขึ้น เช่น กุ้งจ่อม คล้ายปลาร้า เป็นกุ้งปลอดตัวเสีกรวมทั้งข้าวปลอดสารพิษ ซึ่งจะมีการตรวจสอบตามขั้นตอนของเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตราสัญลักษณ์

"โมเดลนี้ช่วยสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ได้เป็นอย่างดี ประเมินได้จากราคาข้าวจากปกติ 8,000 - 10,000 บาทต่อตัน แต่ถ้าเป็นข้าวอินทรีย์อยู่ที่ 10,000-15,000 บาท" ชัยอนันต์ กล่าว

:สร้างรายได้จากงานอนุรักษ์

ปัจจุบันเกษตรกรเริ่มทำเกษตรอินทรีย์มากขึ้น เพราะเล็งเห็นว่า การใช้สารเคมีส่งผลกระทบต่อสุขภาพจริง ฉะนั้น

'นกกระเรียนไทย' ธุรกิจอิงธรรมชาติ

● บุชกร กุศล

ทมธรรมเนียมสำหรับตราสินค้าที่ชื่อ "นกกระเรียนไทย" ริเริ่มจากโครงการปล่อยนกกระเรียนสู่ธรรมชาติ โดยองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ กลายเป็นโมเดลธุรกิจ สร้างรายได้เป็นอย่างดีให้กับเกษตรกร จ.บุรีรัมย์ ภายใต้งานโครงการเกษตรอินทรีย์ "นกกระเรียนเปรียบเสมือนดัชนีชี้วัดความสมบูรณ์ และปลอดภัยของธรรมชาติ เนื่องจากเป็นสัตว์ที่ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์ตั้งแต่ไข่และอยู่รอดได้ หมายความว่า พื้นที่นั้นต้องปลอด สารพิษ ผลผลิตทางการเกษตรจากพื้นที่จึงปลอดสารพิษด้วย นี่คือการมาของตราสัญลักษณ์นกกระเรียนไทย" ชัยอนันต์ โภคสวัสดิ์ นักวิทยาศาสตร์สวนสัตว์ 3 สำนักอนุรักษ์ และวิจัย องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เล่าถึงที่มาของแนวคิด

:พลิกวิกฤติเป็นโอกาส

เมื่อปี 2551 องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้จัดทำโครงการปล่อยนกกระเรียนพันธุ์ไทย 60 ตัวจากสวนสัตว์นครราชสีมาคืนสู่พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำสนามบิน จ.บุรีรัมย์ จากการสนับสนุน

ของสำนักงานคณะกรรมกรวิจัยแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ จากการสำรวจติดตามของเจ้าหน้าที่พบว่า นกเหล่านั้นไม่รอดชีวิตในธรรมชาติ เมื่อแหล่งอาหารพวกกุ้ง หอย ปู ปลา ในท้องนาไม่มีสารพิษตกค้างจากการใช้สารเคมีของเกษตรกร จึงเป็นที่มาของแนวคิด "นกอพยได้ คนอยู่ได้ ชุมชนมีสุข" ด้วยการสร้างตราสัญลักษณ์ "นกกระเรียนไทย" ขึ้นมาเพื่อให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์นกกระเรียนพันธุ์ไทย ซึ่งเคยหายสาบสูญไปกว่า 40 ปีให้ สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ขณะเดียวกัน ยังกระตุ้นคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ในชุมชนว่า ปลอดสารเคมี

องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ดังนั้น เกษตรกรที่อยากมีรายได้เพิ่มขึ้นต้องใส่ใจเรื่องสิ่งแวดล้อม และกลับมทบทวนมีปัญญาพื้นบ้านด้วยการทำ "เกษตรอินทรีย์" รักษาสมดุลธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ หลีกเลี่ยงการใช้สารสังเคราะห์ ไม้ว่าจะ

แทนที่หน่วยงานรัฐจะใช้มาตรการกฎหมายขอคืนพื้นที่ให้กับนกกระเรียน ย่อมส่งผลกระทบต่อ ชาวบ้าน เราต้องทางออกให้ทุกชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขร่วมกัน แดงยังมีรายได้เพิ่มอีกด้วย จะทำให้เกิดความรู้สึกร่วมในการอนุรักษ์นกกระเรียนต่อไป ขณะนี้องค์การสวนสัตว์มีหน้าที่เฉพาะ พันธุ์แล้วนำไปปล่อย แต่คนจะอยู่รอดได้ก็ต้องอาศัยคนในพื้นที่

เป้าหมายต่อไปของโมเดลนี้ ก็คือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่นาในบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำจึงกลายเป็นแหล่งอนุรักษ์นกกระเรียนพันธุ์ไทยที่สมบูรณ์ที่สุด อีกทั้งนก กระเรียนเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง 1 ใน 15 ชนิดที่เคยสูญพันธุ์ไปจากป่าธรรมชาติของไทย ดังนั้น เม็ดเงินที่ไหลมาจะกลายเป็นรายได้ให้กับชุมชนเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง

"ขณะนี้อยู่ระหว่างการสร้างศูนย์การเรียนรู้ พร้อมกับโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภายใต้สัญลักษณ์นกกระเรียน เน้นการส่งเสริมข้าวเป็นหลัก ไม่ได้เน้นแปรรูป ยกเว้นเกษตรกรนำไปแปรรูปเพิ่มเติมเอง คาดว่า ในปีหน้าจะเห็นโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์แบบจริงจัง ในรูปแบบโปรแกรมท่องเที่ยวโดยเป็นการร่วมมือระหว่างองค์การสวนสัตว์กับกรมอุทยานที่เข้ามาสนับสนุน" นักวิทยาศาสตร์สวนสัตว์ กล่าว